

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۷۴ صنایع دفاعی، خودرو و خدمات مالی

۷۵ املاک، فلزات و توریزم

چشم‌انداز صنایع در سال ۲۰۱۰

از شیر مرغ تا جان آدمیزاد

علیرغم پیش‌بینی‌های خوش‌بینانه، هنوز هم بسیاری از صنایع در رکود هستند.

با آن که به نظر می‌رسد بدترین بحران اقتصادی دهه‌های اخیر به پایان رسیده است، اما واحد اطلاعات اکونومیست همچنان رشد ضعیفی را برای سال ۲۰۱۰ پیش‌بینی می‌کند. طبق این پیش‌بینی، تولید جهانی (بر اساس برابری نرخ قدرت خرید)، تنها ۳/۲ درصد رشد خواهد کرد، حال آن که این نرخ در سال ۲۰۰۷ در حدود ۵ درصد بوده است. رشد جهانی از برنامه‌های محرک بزرگ، افزایش اطمینان بخش خصوصی و افزایش ثبات مالی به دست می‌آید. در این شرایط، کشورهای ثروتمند که بیشترین آسیب متوجه آنها بوده است، تنها ۱/۷ درصد توسعه خواهند یافت، در حالی که اقتصادهای نوظهور رشد قابل توجه ۵/۲ درصدی را تجربه خواهند کرد.

چین مطابق معمول پیش‌تاز دنیای در حال توسعه خواهد بود. افزایش هزینه‌ها، به خصوص در زیرساخت‌ها به رشد حدود ۸/۶ درصدی اقتصاد این کشور کمک می‌کند و در عین حال، رشد چین به رشد برزیل هم کمک کرده و تقاضا برای صادرات کالای برزیل را افزایش می‌دهد.

تجارت جهانی در سال ۲۰۱۰ همچنان ضعیف باقی خواهد ماند و تنها ۳/۷ درصد رشد را تجربه خواهد کرد. با وجودی که تهدید مقررات حمایت از تولید داخلی کمتر می‌شود، اما کشورها موانع تجارت را به طور قانونی افزایش می‌دهند، چرا که تعرفه‌ها در بسیاری از آنها پایین‌تر از محدودیت‌های سازمان تجارت جهانی

و هند دانست که فروش خودرو در آنها به ترتیب ۱۳، ۵ و ۸ درصد افزایش خواهد یافت. در این بین، چشم‌انداز اروپای شرقی همچنان تاریک است.

با وجود قیمت پایین نفت، شرکت‌های خودروسازی، بیشتر در حال سرمایه‌گذاری در تکنولوژی خودروهای کم مصرف هستند. پیش‌بینی می‌شود که تا پایان سال ۲۰۱۰ استفاده از خودروهای الکتریکی تنها به طی کردن مسافت‌های کوتاه محدود نشود.

شایان ذکر است که مشکلات موجود در صنعت خودروسازی جهان موجب کناره‌گیری شرکت‌های جدید نشده، به گونه‌ای که شرکت جیلی چین - که بزرگترین شرکت خودروسازی خصوصی این کشور محسوب می‌شود - قرار است تا پایان سال ۲۰۱۰ ساخت ۹ مدل از خودروهای جدید خود را آغاز کند.

چین، ایده‌آل‌ترین بازار کالاهای مصرفی

مصرف‌کنندگان در کشورهای ثروتمند که به واسطه بیکاری و قیمت‌های راکد مسکن صدمه زیادی دیده بودند، همچنان از خرید سر باز می‌زنند و فشار بیشتری به خرده‌فروشان وارد می‌کنند. در این میان، تعجبی ندارد که چین در میان بازارهای نوظهور، کامل‌ترین و ایده‌آل‌ترین بازار باشد و پیش‌بینی می‌شود که حجم خرده‌فروشی در این کشور ۹ درصد افزایش یابد. دولت چین تمایل دارد که هزینه مصرف‌کننده‌های این کشور نیز بیشتر شود تا چین فقط به صادرات تکیه نکند. در این راستا پیش‌بینی می‌شود خرده‌فروشی در سطح جهان تنها ۱/۷ درصد رشد داشته باشد.

برای تولیدکنندگان صنعتی هم نوآوری در تولید امری ضروری خواهد بود. با توجه به پیش رو بودن مسابقات جام جهانی فوتبال، شرکت‌های لوازم الکترونیکی انتظار

هستند. در سال ۲۰۱۰ نرخ بهره بانک‌ها و مؤسسات مالی همچنان پایین خواهد ماند. مؤسسات بزرگتر به اعتبار بیشتری دست می‌یابند، اما مؤسسات کوچک همچنان با کمبود مواجه خواهند بود.

خودروسازی و نجات جنرال موتورز؟

صنعت خودروی جهانی پس از گذراندن سخت‌ترین سال تاریخ خود، در سال ۲۰۱۰ کم‌کم به رونق می‌رسد. نام‌نویسی خودرو در سطح دنیا - به کمک تقاضای بیشتر در آسیا و آمریکا - حدود ۴/۷ درصد افزایش می‌یابد. اما در اروپای غربی مجموع کمک‌های دولتی و کاهش شدید تولید، موجب می‌شود این صنعت کم و بیش در وضعیت فعلی باقی بماند. قرار است جنرال موتورز آمریکا - که به مالکیت دولت این کشور و دولت کانادا درآمده - ظرف دو سال به سوددهی بازگردد. کرایسلر هم که توسط شرکت فیات و دولت آمریکا اداره می‌شود، با بهبود تقاضا در جایگاهی قوی‌تر قرار می‌گیرد. اگر کمبود اعتبار همچنان ادامه داشته باشد، شرکت فورد با بیشترین دردمر رویه رو خواهد شد.

از آنجایی که هنوز فشار زیادی بر فروش خودرو در ژاپن و بیشتر قسمت‌های اروپا وجود دارد، بهترین نقاط جهان برای خودروسازان را می‌توان چین، آمریکای لاتین

افزایش تقاضا برای تلویزیون‌های HD را دارند.

افغانستان، بالای صنعت دفاع آمریکا

با وجود به پایان رسیدن جنگ عراق، هزینه‌های دفاعی آمریکا در سال ۲۰۱۰ بالغ بر نیم تریلیون دلار

خواهد شد. گفته‌ها حکایت از این دارند که هزینه‌های جنگ افغانستان برای نخستین بار از هزینه‌های جنگ عراق بیشتر می‌شود. با این حال، رقم هزینه هیچ یک در مبنای بودجه دفاعی ۵۳۴ میلیارد دلاری آمریکا (با ۴ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۰۹) در نظر گرفته نشده است. گفته می‌شود تصمیم آمریکا به فرستادن نیروی بیشتر به افغانستان بر صنعت دفاعی این کشور تأثیر زیادی خواهد داشت و برای شرکت‌های متخصص در تدارک لشکر و تجهیزات نظامی، حمل و نقل، آموزش پلیس غیرنظامی، ساخت کمپ، مراقبت از مرزها و دیگر امکانات غیرنظامی، فرصت‌های فراوانی را به وجود خواهد آورد.

هزینه‌های ارتش آمریکا ۴۰ درصد هزینه‌های دفاعی کل جهان را به خود اختصاص می‌دهد که این میزان هفت تا هشت برابر هزینه‌های دفاعی چین است. لازم به ذکر است که چین در این زمینه رتبه دوم جهان را دارد. به علاوه، طی پنج سال آینده، پاکستان به میزان ۱/۵ میلیارد دلار کمک مالی نظامی دریافت خواهد کرد. همچنین روسیه برای خرید تسلیحات جدید و زیرساختی در سال ۲۰۱۰ معادل ۱۶/۴ میلیارد دلار هزینه خواهد کرد. کل بودجه نظامی این کشور در سال ۲۰۱۰ حدود ۳۵ میلیارد دلار ارزیابی شده است. روسیه گرچه ۴۰ درصد هزینه‌های خود را به نیروی دریایی اختصاص می‌دهد، اما در نظر دارد بر آمادگی رزمی نیروی زمینی، به ویژه در منطقه مورد مناقشه در مرز گرجستان متمرکز شود.

رشد انرژی‌های پاک در بستر تهدیدهای نفتی

انرژی پاک در سال ۲۰۱۰ رواج زیادی پیدا خواهد کرد،

اما ذغال‌سنگ همچنان پرمصرف‌ترین سوخت برخی از بزرگترین بازارهای نوظهور جهان خواهد بود. تقاضا از سوی چین و هند، ذغال‌سنگ را به سوختی با سریع‌ترین رشد در سال ۲۰۱۰ تبدیل خواهد کرد و موجب خواهد شد مصرف آن نسبت به سال گذشته ۳/۳ درصد افزایش یابد. چین و هند بیش از ۸۰ درصد در این رشد سهم خواهند داشت. از آنجایی که تکنولوژی انرژی‌های پاک از نظر اقتصادی مقرون به صرفه‌تر است، تقاضا برای ذغال‌سنگ در کشورهای پیشرفته‌تر کاهش چشمگیری خواهد یافت. چین - به عنوان بزرگترین مصرف‌کننده ذغال‌سنگ جهان - در سال ۲۰۱۰ نیز توجهی به محیط زیست نخواهد داشت.

حرکت کند رشد اقتصادی در سال ۲۰۱۰ تقاضای جهانی برای نفت را تنها ۱/۱ درصد افزایش می‌دهد، اما با بیرون آمدن اقتصاد جهان از رکود، قیمت نفت بهبود خواهد یافت. پیش‌بینی شده است که میانگین قیمت نفت برنت دریای شمال به بشکه‌ای ۷۴ دلار برسد که این میزان در سال ۲۰۰۹ معادل ۶۲ دلار بود.

در هر حال، اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) پیش‌بینی کرده است که تقاضای نفت در آمریکا در سال ۲۰۱۰ به میانگین ۱۸/۹۷ میلیون بشکه در روز برسد که نشان‌دهنده افزایش ۲۷۰ هزار بشکه‌ای نسبت به سال گذشته است، در حالی که به پیش‌بینی آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) این رقم ۱۸/۸۶ میلیون بشکه در روز خواهد بود که افزایش ۱۴۰ هزار بشکه‌ای را نشان می‌دهد. همچنین EIA میزان مصرف جهانی نفت در سال ۲۰۱۰ را با افزایش سالانه ۱/۱ میلیون، معادل ۸۵/۲۲ میلیون بشکه اعلام کرده است. طبق پیش‌بینی IEA تقاضای جهانی نفت به میانگین ۸۶/۳۳ میلیون بشکه در روز خواهد رسید که افزایش سالانه ۱/۴۷ میلیونی را در سال ۲۰۱۰ نشان می‌دهد.

کمتر بودن تقاضای جهانی نفت از میزان تخمین‌زده شده برای سال ۲۰۰۹ این احتمال را به وجود می‌آورد که این اتفاق در سال ۲۰۱۰ نیز تکرار شود. البته با این که

اقتصادهای در حال پیشرفت به رونق خود بازگشته‌اند، اما اقتصاددانان انتظار دارند که بالا بودن بیکاری در جهان، مانعی جدی بر سر راه هر گونه افزایش تقاضای نفت ایجاد کند.

به احتمال زیاد هدف آمریکا برای کاهش انتشار

گازهای کربنی در سال ۲۰۱۰ تحقق می‌یابد. در کشورهای ثروتمند، میزان فروش سوخت‌های زیستی مایع در سال آینده دو رقمی خواهد شد. بنا بر گزارش‌های IEA، حدود ۲۰ سال دیگر طول می‌کشد تا سوخت‌های زیستی در سطح جهان، ۵ درصد کل بازار سوخت‌های مایع را تشکیل دهند. به طور کلی، IEA انتظار دارد تقاضای اولیه انرژی که از منابع تجدیدپذیر تأمین می‌شود، از ۷ درصد در سال ۲۰۰۶ به ۱۰ درصد در سال ۲۰۳۰ افزایش یابد.

خدمات مالی و نرخ بهره پایین

ثبات در بانک‌های بزرگ غربی در سال ۲۰۱۰ بیشتر خواهد شد، اما حاشیه سود همچنان محدود است، چرا که قانون‌گذاران این حوزه بر نیازهای سرمایه‌های دقیق‌تر و سختگیرانه‌تری پافشاری خواهند کرد. کاهش نسبی تقاضا برای وام‌های جدید در قیاس با سال‌های گذشته، به همراه چشم‌انداز رشد اقتصادی ضعیف موجب رکود بیشتر بخش مالی جهان خواهد شد. همچنین اقدام بانک‌های مرکزی کشورها برای کمک به اقتصاد جهانی، نرخ بهره را در بخش اعظمی از سال ۲۰۱۰ پایین نگه خواهد داشت.

وام‌های بانکی جدید در سطح جهان، پس از کاهش ۹/۵ درصدی در سال ۲۰۰۹ به میزان ۵/۹ درصد در سال ۲۰۱۰ افزایش خواهد یافت که البته هنوز با سنوات گذشته اختلاف دارد. بازارهای اشیاع‌شده و قوانین سخت‌گیرانه داخلی کشورهای نوظهور، توجه بانک‌های بزرگ جهان را به این کشورها جلب خواهد کرد، چرا که بحران مالی تأثیر کمتری بر آنها داشته است.

جمعیت پیر جهان و کاهش شدید طرح‌های پرداخت حقوق بازنشستگی، سال خوبی را برای مدیران

در سال ۲۰۱۰ با افزایش ۳/۱ درصدی رویه‌رو خواهد بود که خبر خوبی برای شیلی به شمار می‌رود، چرا که این کشور حدود یک سوم تولید مس جهان را در اختیار دارد. دولت این کشور انتظار دارد تولید مس به ۵/۸ میلیون تُن در سال ۲۰۱۰ برسد. ترس سرمایه‌گذاران از سلامت نظام مالی جهان، سرمایه‌گذاری در بخش طلا را کاهش داده و در نتیجه، قیمت این فلز گران بها از میانگین هر تُن ۹۵۰ دلار در سال ۲۰۰۹ به میانگین ۹۰۰ دلار در سال ۲۰۱۰ کاهش خواهد یافت.

توریزم و مسافرت‌ها بیشتر می‌شود

پیش‌بینی شده است که ورود بین‌المللی توریست در سال ۲۰۱۰ با افزایش ۲/۲ درصدی رویه‌رو شود. درآمد هتل‌ها و مسافرت هوایی یک درصد در سال ۲۰۱۰ افزایش خواهند یافت که با وجود بهتر بودن شرایط نسبت به سال ۲۰۰۹ همچنان رقم بسیار اندکی است. در این بین و در میان رقابت تنگاتنگ شرکت‌های هوایمایی، بویینگ تولید جت ۷۷۷ خود را به میزان ۲۸ درصد کاهش خواهد داد.

به طور کلی، انجمن ملی سفر تجاری (NBTA) پیش‌بینی کرده است که در مدت پنج سال (تا پایان سال ۲۰۱۳) مجموع مسافرت‌های تجاری در سطح جهان ۱/۲ درصد افزایش خواهد یافت. طبق پیش‌بینی این انجمن، در حالی که میزان مسافرت‌های تجاری ایران تقریباً ۹ درصد افزایش خواهد یافت، این میزان در روسیه با ۴ درصد کاهش رویه‌رو خواهد بود.

به واسطه برگزاری بزرگترین نمایشگاه بین‌المللی جهان در شانگهای چین در ابتدای ماه مه، این کشور حدود ۷۰ میلیون نفر جذب توریست خواهد داشت. همچنین مسابقات جام جهانی فوتبال، دستاورد بزرگی برای آفریقای جنوبی است و دولت این کشور انتظار

درآمدی به ارزش ۲/۱ میلیارد دلار را از جذب توریست در این مسابقات دارد. ■

صدمه خواهند دید، اما "بازار سازمانی" شامل مدارس، بیمارستان‌ها و امور زیربنایی، به واسطه محرک‌های دولتی وضعی قابل قبول‌تر خواهند داشت. صنعت ساخت‌وساز، گرچه تنها ۵ درصد اشتغال غیرکشاورزی آمریکا را تشکیل می‌دهد، اما از زمان آغاز رکود اقتصادی،

بیش از ۲۰ درصد بر بیکاری آمریکا تأثیرگذار بوده و این روند همچنان در سال ۲۰۱۰ ادامه خواهد داشت.

قیمت مسکن در بازار املاک مسکونی بریتانیا - که به شدت دچار آسیب شده - تا پایان سال ۲۰۱۰ به میزان ۲ درصد و در سال ۲۰۱۱ به میزان ۳/۶ درصد افزایش خواهد یافت. سقوط شدید بازار املاک چین - که در سال ۲۰۰۸ اتفاق افتاد - دیگر در این کشور رخ نخواهد داد و قیمت مسکن در پکن، شانگهای و گوانگجو به اوج خود (همانند سال ۲۰۰۷) خواهد رسید و سرمایه‌گذاری در بخش مسکن در سال ۲۰۱۰ به راحتی ۱۰ درصد رشد محصول ناخالص داخلی این کشور را تشکیل خواهد داد.

رکود بخش املاک و ساخت و ساز در امارات، دلیلی خواهد بود بر ادامه خروج کارگران مهاجر از این کشور. در نتیجه طبق پیش‌بینی مؤسسه مالی UBS جمعیت دبی در سال ۲۰۱۰ با ۲ درصد کاهش مواجه خواهد شد. شایان ذکر است، شهرهای آسیایی بیشترین سرمایه‌گذاری جدید را در بخش مسکن جذب خواهند کرد.

فلزات و مواد اولیه

بسته‌های محرک دولتی به رونق نسبی تقاضا کمک خواهند کرد و قیمت فلزات بنیادی را در سال ۲۰۱۰ به بهبودی مجدد خواهند رساند. اما به واسطه بحران اعتباری در جهان، سرمایه‌گذاری در معادن همچنان راکد خواهد بود.

با وجودی که تقاضای جهانی فولاد همچنان کمتر از میزان سال ۲۰۰۷ است، قیمت این فلز به میانگین هر تُن ۵۱۷ دلار خواهد رسید. مصرف جهانی مس نیز

سرمایه رقم می‌زند. شرکت‌های سرمایه‌گذاری خصوصی پس از گذراندن سالی بسیار بد، فرصت‌های خرید سهم بهتری جهت کسب سهم در بازار در سال ۲۰۱۰ خواهند داشت و سهم سرمایه آنها در معاملات، بیش از سال‌های گذشته خواهد بود.

کشاورزی و "سبد غذایی" خلیج فارس

قراردادهای اجاره زمین کشاورزی میان کشورهای ثروتمند با کشورهایی که از زمین‌های کشاورزی بلااستفاده برخوردارند، مناقشه بر سر امنیت غذایی طولانی مدت در سال ۲۰۱۰ تا حدی کاهش خواهد داد. در همین راستا، ۶ کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس که پیش‌بینی می‌شود بیش از ۱۰ میلیارد دلار به منظور واردات مواد غذایی هزینه کنند، هدف خود را مبنی بر تبدیل آفریقا به "سبد غذایی" خود دنبال خواهند کرد. در این برنامه، کشورهای موزامبیک، سنگال، سودان و تانزانیا شرکت خواهند کرد. آژانس مرکزی آمار اتیوپی اعلام کرده که این کشور بیش از یک میلیون هکتار از زمین‌های بکر خود را در اختیار سرمایه‌گذاران خارجی قرار خواهد داد.

طبق پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست، قیمت مواد غذایی، خوراک دام و نوشیدنی‌ها، ۴/۴ درصد افزایش خواهد داشت. در این میان، شکر بیش‌تاز افزایش قیمت در سال ۲۰۱۰ خواهد بود و قیمت آن ۱۵ درصد افزایش خواهد یافت. دلیل عمده این افزایش را می‌توان تقاضای بالا از سوی کشورهای در حال توسعه، استفاده از نیشکر به منظور تولید سوخت‌های زیستی و کشت محدود هند در سال ۲۰۰۹ دانست.

فراز و فرود املاک و ساختمان

پس از سقوط ۱۶ درصدی در سال ۲۰۰۹ هزینه

ساخت‌وساز غیرمسکونی در آمریکا ۱۲ درصد دیگر در سال ۲۰۱۰ کاهش خواهد یافت. به علاوه پروژه‌های تجاری همانند هتل‌ها، مراکز خرید و دفاتر اداری به شدت